

Utdannings-
direktoratet

Informasjon om aktuelt regelverk

Statsforvalteren i Oslo og Viken, privatskolesamling 14. september 2022

Sine Lund Solheim og Trude Rime, Utdanningsdirektoratet

Endringer i privatskoleloven (fra 15. juni 2022)

- To av lovens grunnlag for godkjenning er opphevet:
  - videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram
  - særskilt profil
- Ikke lenger mulig å godkjenne nye skoler som søker etter disse grunnlagene.
  - Søknader ble stilt i bero i november 2021.
- Prop. 98 L (2021-2022)

Nødvendige driftsendringer

- Skoler som allerede er godkjent på disse to grunnlagene, kan heretter bare få godkjent «nødvendige driftsendringer»
- Merknad fra flertallet i Stortingets utdannings- og forskningskomite som sier at:

«[...] lovforslaget ikke skal være til hinder for at det i særlige tilfeller kan godkjennes økt elevtall og nye tilbud ved eksisterende privatskoler godkjent etter § 2-1 andre ledd bokstavene h og i dersom dette er nødvendig for å ivareta lokale, regionale og nasjonale kompetansebehov, og i tråd med anbefalinger fra lokale folkevalgte organ.»
- Innst. 404 L (2021-2022)

«Særlige tilfeller»

Departementets føringer:

- «*Lokale, regionale og nasjonale kompetansebehov*»:
  - Det må være dokumentert at den aktuelle skolen tilbyr noe som både er etterspurt og at skolen har en vesentlig funksjon i å dekke dette behovet.
- «*...i tråd med anbefalinger fra lokale folkevalgte organ*»:
  - Søknaden må støttes positivt av lokale folkevalgte organer.

Ny tilskuddsordning

- 12 timer gratis SFO på 1. trinn, for skoler som driver egen SFO.
- Redusert foreldrebetaling ved SFO for 1.- 4. trinn. En SFO-plass skal maksimalt utgjøre 6 % av husholdets samlede personinntekt (innført høsten 2021).

Kort om tilleggsvirksomhet

Utgangspunktet i privatskoleloven er at **en privatskole kun skal drive skolevirksomhet** (privatskoleloven § 2-2, første ledd første punktum).

En privatskole **kan likevel drive enkelte tilleggsvirksomheter** (privatskoleloven § 2-2 første ledd andre og tredje punktum)

Merk: Ikke nye regler – bare noen refleksjoner basert på søknader

Tilleggsvirksomhet

- Økonomiforskriften til privatskoleloven har i § 7-1 første ledd en **oversikt** over tilleggsvirksomheter som skolen kan drive, uten å søke særskilt om dette - for eksempel:
  - *skolefritidsordning*
  - *internat for elever ved skolen*
  - *kantinevirksomhet for elevene ved skolen*
- I § 7-1 andre ledd står det at skolen også kan søke om å drive annen tilleggsvirksomhet enn den som er listet opp i første ledd.

Tilleggsvirksomhet => avdelingsregnskap

- Hvis skolen driver/skal drive tilleggsvirksomhet så skal skolen sende inn avdelingsregnskap for tilleggsvirksomheten(e) - økonomiforskriften § 8-1
- En **søknad om ny skole eller driftsendring** skal følges av et realistisk budsjett, økonomiforskriften § 2-1 første ledd.
- Dersom skolen skal drive tilleggsvirksomhet skal søknaden inneholde egne **avdelingsbudsjett for hver tilleggsvirksomhet**, økonomiforskriften § 2-1, tredje ledd første punktum.
- Budsjettene skal vise at tilleggsvirksomhetene **samlet sett er selvfinansierte**, økonomiforskriften § 2-1 tredje ledd andre punktum.

Tilleggsvirksomhet – fordeling av felleskostnader

- Kostnader som er felles for skolen og evt. tilleggsvirksomheter, skal fordeles på hver enkelt avdeling (for eksempel renhold, strøm mv.)
- Det forutsettes at skolen gjør en skjønnsmessig vurdering og sørger for at tilleggsvirksomheten belastes med sin andel av alle relevante felleskostnader.
- Regnskapet skal vise interne transaksjoner og disse transaksjonene skal være tilfredsstillende dokumentert jf. økonomiforskriften § 8-1.

Tilleggsvirksomhet – oppsummert

- Det er bare skolevirksomhet som skal finansieres med statstilskudd og skolepenger.
- Tilleggsvirksomheter skal samlet sett være selvfinansierende.
- Skoler som har tilleggsvirksomhet, skal føre denne som egen avdeling i regnskapet. Felleskostnader skal fordeles.

Erfaringer fra tilsyn

Statsforvalteren i Oslo og Viken, privatskolesamling 14. september 2022

Rannveig D. Wesnes og Zain Syed, Utdanningsdirektoratet

Fakta om privatskolene i 2021

372 skoler i drift

28 000
grunnskoleelever

16 938 vgs.-
elever

6,2 milliarder
kroner i
statstilskudd

Risikovurderinger er avgjørende for hvilke skoler og temaer vi fører tilsyn med

Risikovurderinger

- Vi ser stadig en stor udekket risiko for brudd på regelverket, og det har derfor vært en målsetning å ha flere og mer treffsikre tilsyn
- Tilsyn skal være innrettet og prioritert for å få størst mulig betydning for utsatte barn og unge

Sannsynligheten for å finne brudd på regelverket og hvilke konsekvenser bruddene vil ha for barn og unge

Samlet sett sørger risikovurderingene for at vi bruker ressursene våre der de trengs mest

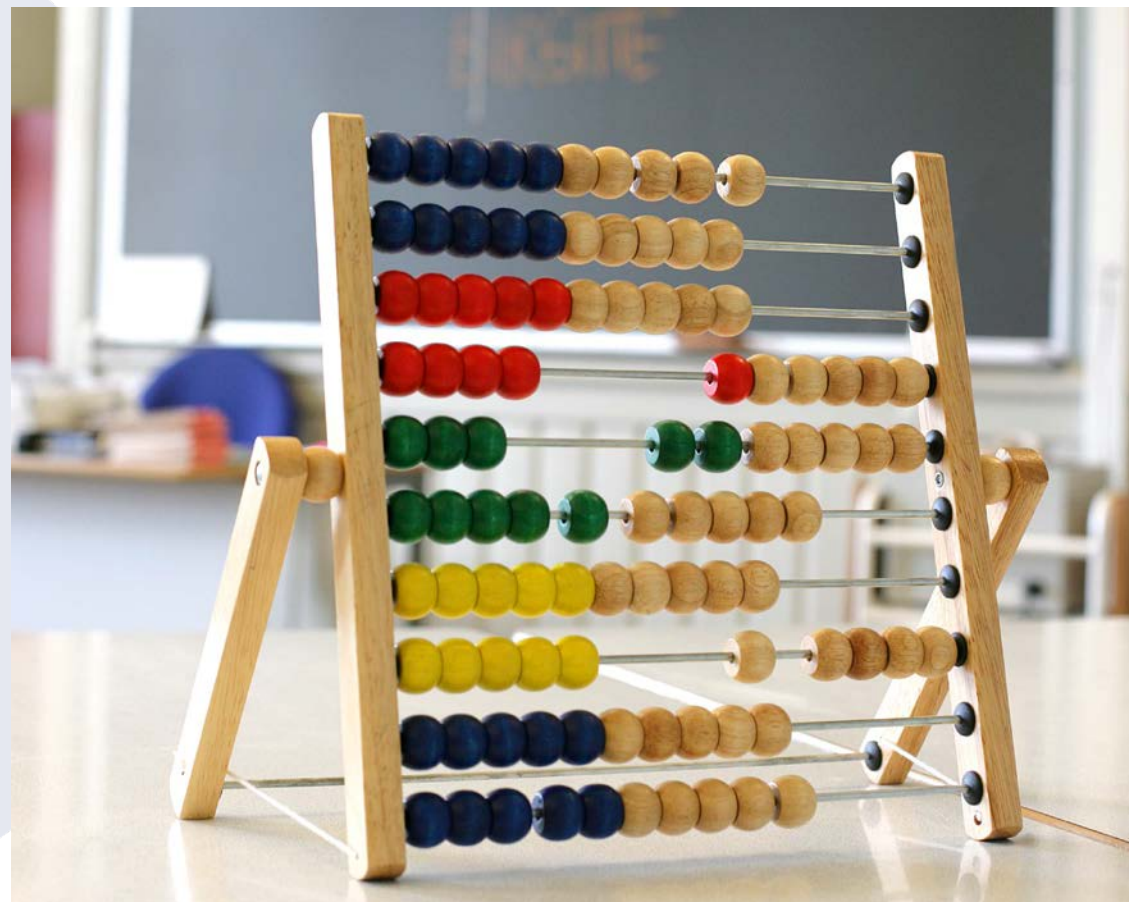
Styrets ansvar og rolle

- Privatskoleloven § 5-1 første ledd:
«Som øvste ansvarlege organ skal kvar skole ha eit styre.»
- Privatskoleloven § 5-2 første ledd:
«Styret skal ga den øvste leiinga av skolen og skal sjå til at skolen blir driven i samsvar med gjeldande lover og forskrifter.»
- Privatskoleloven § 5-2a, første og andre ledd:
«Styret skal ha internkontroll for å sikre at krava i denne lova med forskrifter blir følgde. Internkontrollen skal vere systematisk og tilpassa storleiken på skolen og særpreget, aktivitetane og risikoforholda der.»

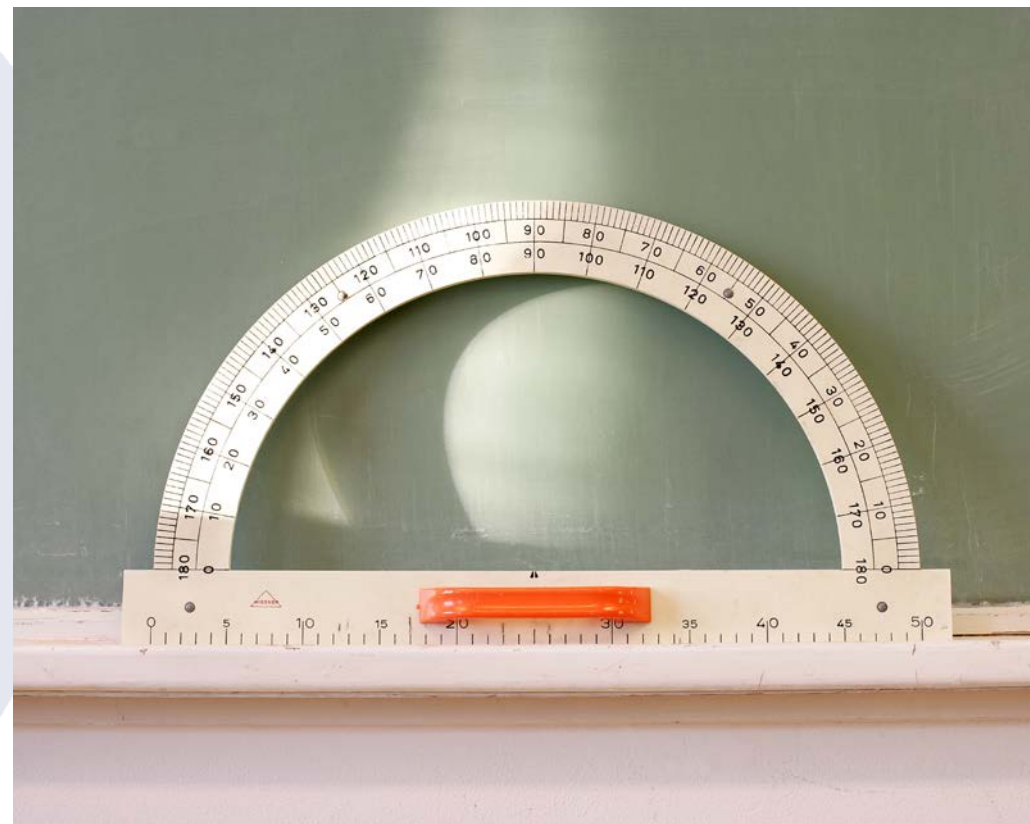
Årsregnskapstilsyn

- Omfatter alle private skoler som mottar statstilskudd.
- Breddekontroll.
- God og ryddig regnskapsdokumentasjon er viktig for at vi skal kunne vurdere risikoen for brudd på regelverket knyttet til skolenes økonomiforvaltning.

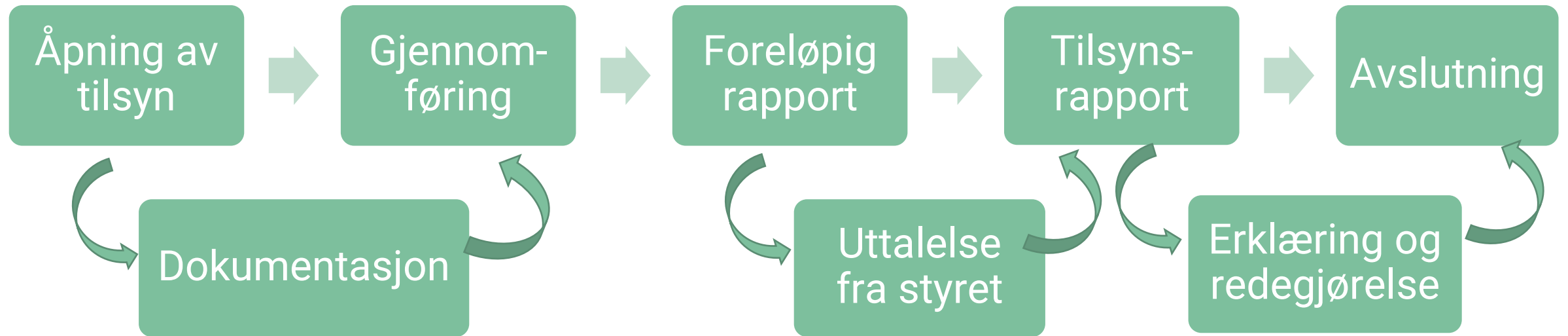

Årsregnskapstilsyn – prosessen

- De private skolene skal levere årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning og eventuelle avdelingsregnskap.
- Skolene har særskilte rapporteringskrav i notene til årsregnskapet.
- Vi åpner økonomitilsyn på bakgrunn av blant annet risiko avdekket i årsregnskapstilsynet.

Tilsynsprosessen

Gjennomførte tilsyn i 2021

Åpnet 58 tilsyn

**48 foreløpige
tilsynsrapporter**

**36 tilsynsrapporter
(vedtak)**

5 tilsyn avsluttet etter
dokumentgjennomgang
pga. endret risiko

5 tilsyn uten brudd på
regelverket

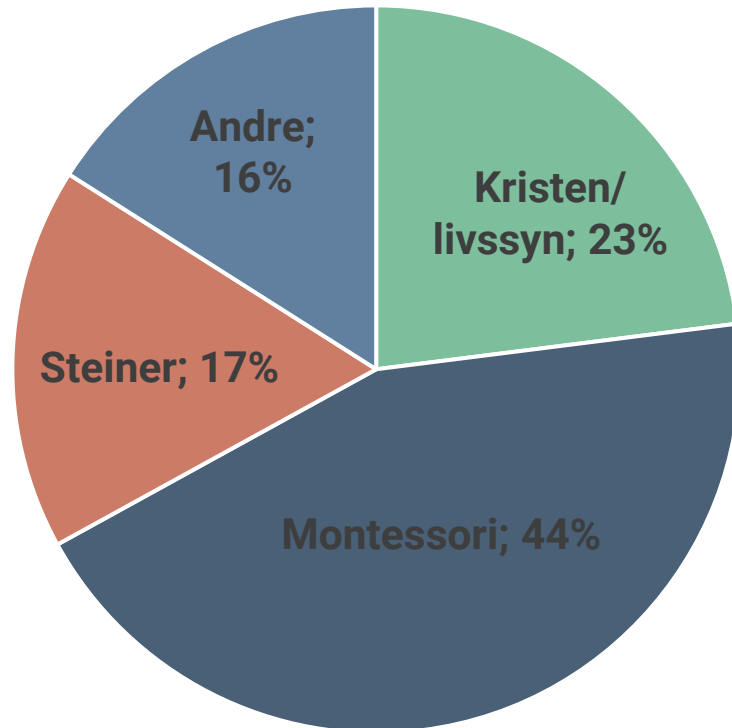
40 avsluttede tilsyn

7 klager oversendt KD

7 klagesaker avgjort av
KD

Tilsyn i 2021 – skoletype og grunnlag

- 39 grunnskoler
- 7 videregående skoler
- 2 grunn- og videregående skoler

Innhold/ Innretning i tilsyn

Hovedtema

Ett eller flere deltemaer

Ett eller flere kontrollspørsmål

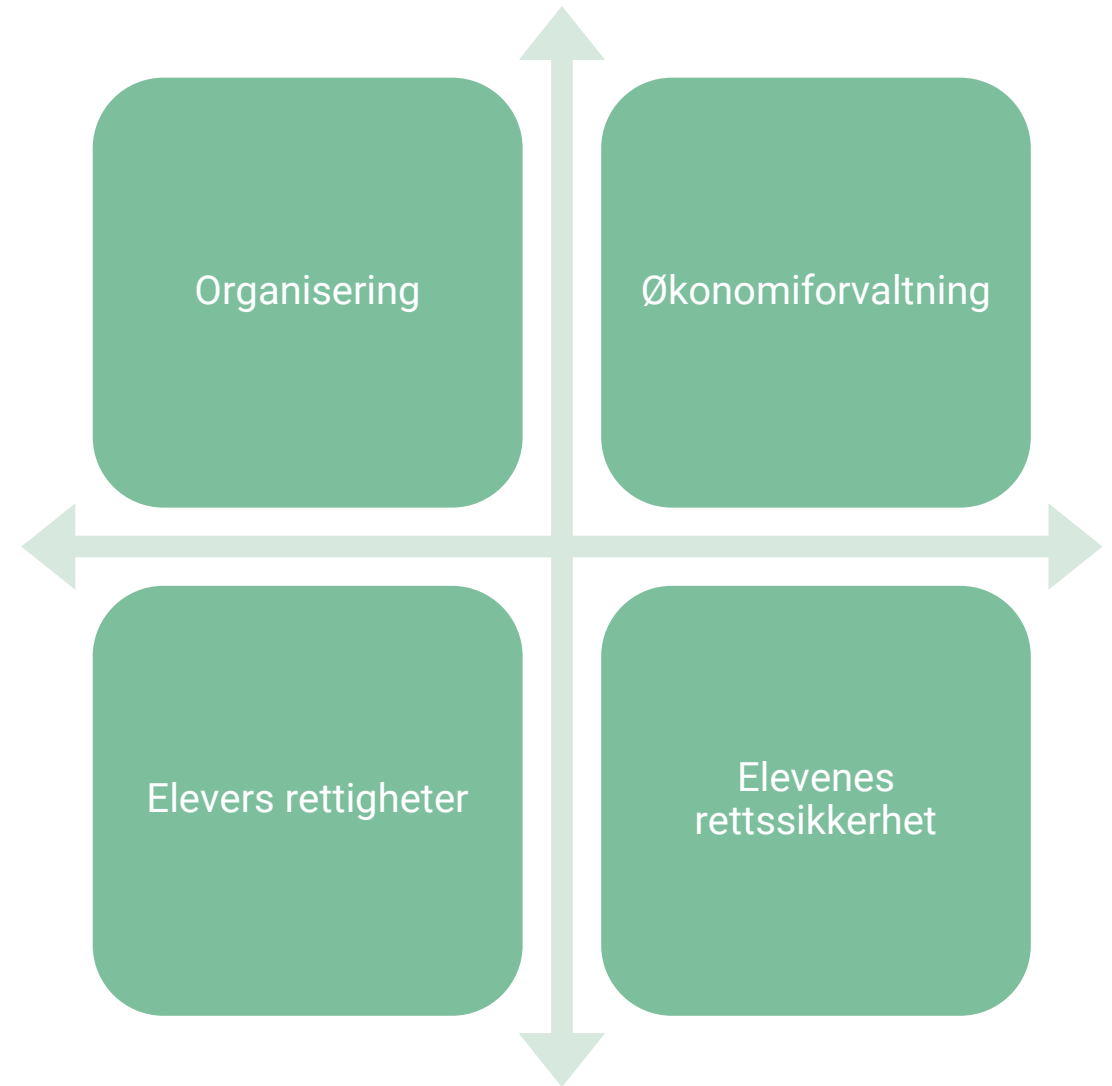
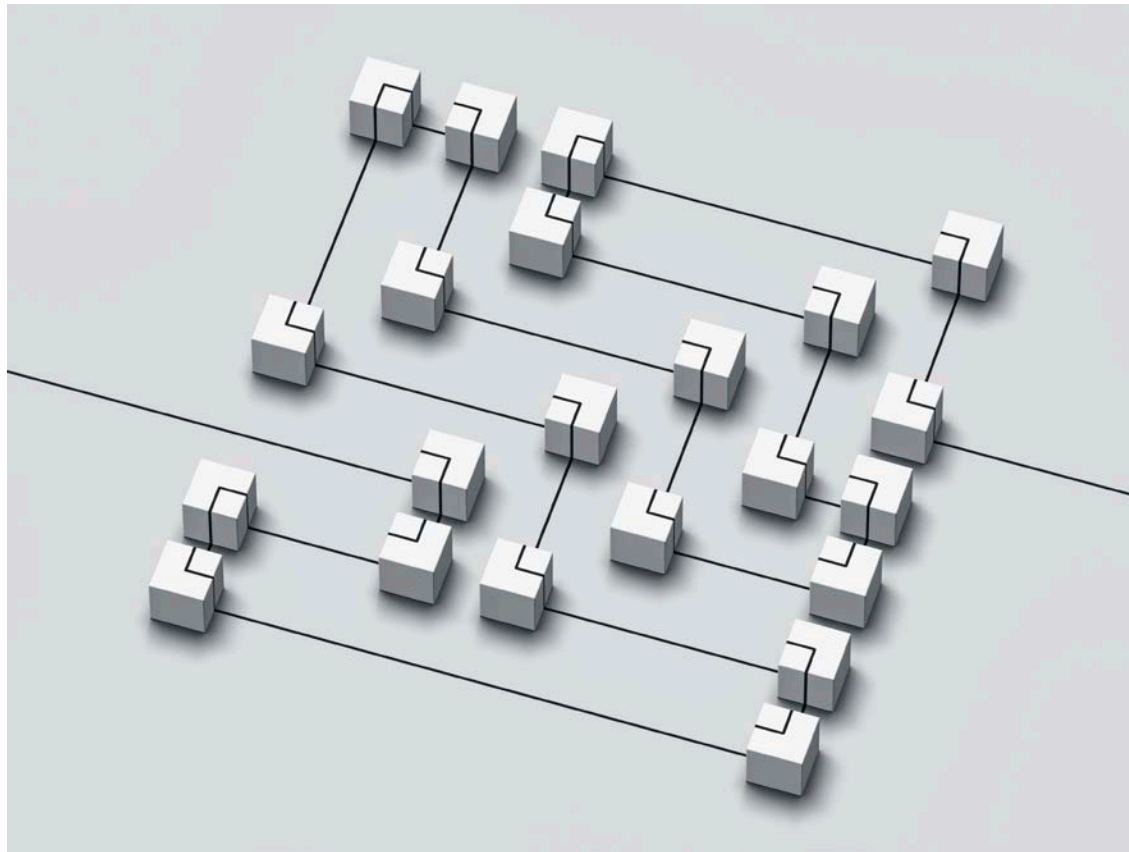

Deltemaer i tilsynene i 2021

Spesialkompetanse (Montessoriskoler)	15
Gjennomføring av Elevundersøkelsen	11
Styrets sammensetning og møte- og uttalerett	8
Daglig leder	6
Inntak	6
Tilstandsrapport	6
Alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode	6
Budsjett, regnskap og informasjon til revisor	5
Gjennomføring av spesialundervisning under koronavirusutbruddet	4
Planlegge spesialundervisningen	2
Styrets ansvar for forsvarlig økonomi- og regnskapsforvaltning	2
Skolemiljø - skjerpet aktivitetsplikt	2
Skolemiljø - informasjon til elever og foreldre	2
Godkjenning av skoleanlegg	1

Overordnet om funnene

Tilsyn med frittstående skoler i 2021

Denne rapporten er en oppsummering av de funnene vi har gjort i våre tilsyn med friskolene i 2021.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 25.04.2022

Last siden som PDF | Skriv ut

I tilsyn undersøker vi om skolene oppfyller kravene som er satt i regelverket. Det betyr at vi

Tilsynsrapporter

Vi fører tilsyn med private skoler, og økonomiske tilsyn med private barnehager. På denne siden kan du følge tilsynene fra start til slutt. Tilsynsrapportene ligger tilgjengelig selv om tilsynet er avsluttet.

Finner du ikke en tilsynsrapport med en privat skole på denne siden? [Se her](#)

SKOLE

BARNEHAGE

MINE TILSYN

Søk etter skole, barnehage, fylke eller kommune

Noen hovedfunn fra tilsyn (organisering)

Spesialkompetanse ved montessoriskoler

Styret hadde ikke kjennskap til den samlede stillingsprosenten av undervisningsstillingene ved skolen med spesialkompetanse

Gjennomføring av Elevundersøkelsen

Skolene bestiller ikke og fordeler ikke brukernavn til Elevundersøkelsen for alle elevene på de obligatoriske trinnene

Styrets sammensetning og møte- og uttalerett

Styret sørget ikke for å sende innkalling og sakspapirer til alle representanter med møte- og uttalerett i god tid før styremøtene

Godkjenning av skoleanlegg

Skoleanlegget var ikke godkjent av statsforvalteren

Noen hovedfunn fra tilsyn (økonomiforvaltning)

Tilsyn med årsregnskap

Notene
Avdelingsregnskap

Daglig leder, budsjett, regnskap, informasjon til revisor og tilstandsrapport

Ansetter av daglig leder, Fastsettelse av budsjett, Årlig tilstandsrapport om læringsresultater, frafall og læringsmiljø.

Alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme elevene til gode

Skolenes bruk av statstilskudd eller skolepenger i strid med regelverket
Styret hadde ikke en forsvarlig økonomi- og regnskapsforvaltning og skolene ble pålagt å utarbeide en plan for å forbedre skolens finansielle situasjon

Noen hovedfunn fra tilsyn (elevenes rettigheter)

Gjennomføring av spesialundervisning under koronavirusutbruddet

Skolen ga ikke spesialundervisning med et innhold og omfang i samsvar med enkeltvedtakene

Skolens arbeid med å planlegge spesialundervisning

Skolene utarbeidet ikke IOP-er for alle elevene som har vedtak om spesialundervisning, snarest mulig etter at vedtaket er fattet

Noen hovedfunn fra tilsyn (elevenes rettssikkerhet)

Inntaksreglement

Inntaksreglementene manglet informasjon om søknadsfristene er endelig eller om skolen fortsetter inntak etter fristen

Prioriteringskriteriene ved oversøking var ikke klare, saklige og objektive

Skolemiljø - skjerpet aktivitetsplikt

Skolene sørget ikke for at alle som jobber på skolen, straks varsler direkte til styret dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen krenker en elev

